

SESSİZ SİNEMA VE CHARLİE CHAPLİN

Öğr. Gör. Dr. GökçinÇUBUKCU*

Öğr. Gör. Gökür SÖZÜNERİ**

ÖZET

İnsanoğlu var oluşundan bu yana kendisini ifade etmek istemiştir. Bunun için de zamanın göstermiş olduğu değişim ve gelişimlere de her zaman adapte olmuş ve farklı yöntemler geliştirmiştir. Bu yöntemler arasında günlük hayatta ne yaptıklarını göstermek ya da ne yapmak istediklerini anlatmak için duvarlara resim yapmaktan, vücut dilini kullanarak sergilenen hareketlere değin bir yelpaze mevcuttur. Günümüz teknolojisi ve insanoğlunun gelişmişliği ifade konusuna çok farklı yaklaşımlar da getirmektedir. Özellikle vücut diliyle yapılan hareketler ilerleyen zamanlarda pandomim sanatının doğmasına ve ilerlemesine sebep olmuştur.

Sessiz sinemanın vazgeçilmezlerinden biri olan Charlie Chaplin 17 yaşındayken bir tiyatro topluluğuna katılmıştır. Bu tiyatro topluluğunda pandomim oyuncusu olarak yetişmiştir. Mack Sennett, Chaplin'i 'A Night in a English Music Hall' adlı bir skeçte, sarhoşu canlandırmasını izledikten sonra, ilk film sözleşmesini teklif ederek sinemaya adım atmıştır. Chaplin; ilk zamanlarda başarısız olsa da, çekmiş olduğu sessiz filmlerle insanların dile getirmekten çekindiği konuları ifade etmek için çalıştı ve 'Şarlo' tiplmesi ile halk tarafından beğeni toplamış ve sevilmiştir.

Bir sanat dalı olarak kabul edilen sinema, görsel sahne ile müziği bir araya getirmekte ve teknolojiyi kullanarak günümüze kadar gelmektedir. 1826 yılında ilk fotoğrafın elde edilmesinden sonra gelişen teknolojiyle birlikte Edward Muybridge 1877 yılında on iki adet fotoğraf makinesini yan yana dizerek at yarışlarında koşan bir atın fotoğraflarını çekmiştir. Takip eden süre içerisinde bu fotoğraflar dönen bir diskin içine yerleştirilerek ilk hareketli görüntü keşfedilmiştir. Bu da sinemaya atılan ilk adım olarak sayılmaktadır. 28 Aralık 1895 yılında Lumiere Kardeşler, Paris'teki Grand Cafe'de 'L'Arrivée d'un train à La Ciotat' Bir Trenin Gara Girişi isimli filminin gösterimini gerçekleştirerek sinemanın başlangıcını yapmışlardır. Sinema artık milyon dolarlık bütçelere sahip ve sosyal hayatımızın vazgeçilmezleri arasında yerini alan bir sektördür.

Bu araştırmada sessiz sinemanın ortaya çıkışı, tarihsel gelişimi, Charlie Chaplin'in sinemaya nasıl yöneldiği ve sinemaya teknik olarak ne gibi yenilikler kazandırdığı, 'Şarlo' tiplmesinin ve filmlerinin insanlar üzerindeki etkisi incelenmek üzere ele alınmış ve belgelerle aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fotoğraf, sessiz sinema, Charlie Chaplin, Şarlo

* İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu Grafik Tasarımı Programı, e-mail:gokcincubukcu@gmail.com

**İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu Grafik Tasarımı Programı, e-mail:goknursozoneri@gmail.com

SILENT CINEMA AND CHARLIE CHAPLIN

. Gökçin ÇUBUKCU*

Gör. Göknur SÖZÜNERİ**

SUMMARY

Since the existence of mankind has wanted to express themselves. Time for that has demonstrated the change and development that has developed and adapted different methods each time. These methods include show what they are doing in daily life or what they want to do for the painting on the walls, to tell using body language is exhibited in a spectrum of movements are available. Today's technology and the mankind development brings in the expression of many different approaches. In particular, the movement made by the body language has led to the emergence of pantomime art and progress in later times.

One of the most indispensable of the silent cinema Charlie Chaplin at the age of 17 has grown to join the theater community. This theater in the community have been trained as a pantomime player. Mack Sennett, Chaplin 'A Night In A English Music Hall' is named in a sketch, drunk after watching the animation, his first film contract, and has taken steps by offering to the movies. Even though Chaplin failed the first time, the issue that people refrain from silent films were taken to that attracted tried to express and with 'Charlot' was acclaimed by the people gathered and loved.

Cinema is accepted as an art form, visual scene with together the music combine and using the technology to come up the present day. Get in 1826 after the first picture with the evolving technology Edward Muybridge in 1877 photographs of a horse running in the race at arranging side by side the twelve cameras. In the time that followed and the first image is placed on a rotating disk of these photos was discovered. This is considered as the first step in a movie. In 28 December 1895 Lumiere Brothers in Paris at the Grand Cafe in the 'L'Arrivée 'un train à La Ciotat' the entrance to the train station of the named film by performing a screening of a movie made the beginning of cinema. Cinema now is a million dollar million dollar budgets and has its place among the essentials in our lives that takes place between the social sector.

In this research the emergence of silent cinema, historical development, Charlie Chaplin's how front the cinema and brings innovations such as what orientation cinema technique, 'Charlot' impact on the people of typing and movies discussed for examination and was transferred with documents.

Key Word: Photo, silent cinema, Charlie Chaplin, Charlot

* Istanbul Sisli Vocational School Graphic Design Program Lecturer, e-mail: gokcincubukcu@gmail.com

** Istanbul Sisli Vocational School Graphic Design Program Lecturer, e-mail: goknursozuner@gmail.com

Sessiz Sinemanın Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

1826 yılında fotoğrafın elde edilmesinden sonra gelişen teknolojiyle birlikte Edward Muybridge 1877 yılında on iki adet fotoğraf makinesini yan yana dizerek at yarışlarında koşan bir atın fotoğraflarını çekmiştir. Takip eden süre içerisinde bu fotoğraflar dönen bir diskin içine yerleştirilerek ilk hareketli görüntü keşfedilerek, sinemanın temelleri atılmıştır.

Sessiz sinema, hareketli resimler, üzerinde senkronize olarak kaydedilmiş diyalogları olmayan filmlerdir. Sessiz film teknolojisi 1860'lar da icat edilmiş, film makaraları kolaylıkla imal edildiği 1880-1900 yıllarına kadar fazla kullanılmayan bir araç olarak kalmıştır (Gerard, 2008; 12).

İlk film örnekleri genellikle açık havada belgeseller, günlük hayattan sahneler ve aktüalite filmleri olmuştur. Fransa, Almanya, İngiltere ve Amerika Birleşik Devlet'ler de sinema kısa sürede panayırların en çekici, eğlenceli yanlarından biri olmuştur.

1895 yılında Lumiere Kardeşler, on beş saniyelik trenin gara girişini Paris'te v Grad Cafe'de gösterimini gerçekleştirmişlerdir. Böylelikle dünyada ilk film gösterimi gerçekleştirmişlerdir. 1897 yılında ise Karaköy'de çekilen bir filmde kameranın ilk kaydırma tekniğinin buluşunu yapmışlardır.

Lumiere Kardeşler, ticari ve bilimsel bir yönü ve konusu olmayan olarak nitelendiren filmler çekmeye başlamışlardır ve Lumiere Kardeşler, 1914 yılına kadar 400'den fazla film çekmişlerdir.

Sinemaya katkılarda bulunan kişilerden biriside Georges Miles'tir. Kendisi ilk uluslararası film yapım şirketine sahip olan kişidir. Böylelikle sinemayı ticari yönüne dikkat çeken ilk kişidir. Le Voyage Dans la Luna olan ilk bilim kurgu filmi çekmiştir. Fotoğraf hilelerini kullanarak ilk defa bir kadın iskeleti kadın güreşçileri, erkeklere çevirerek ve hayaletlerin dans ettiği filmler yapmışlardır.

Sessiz sinemada ilkleri yapan kişi kuşkusuz Charles Pathe'diydi. Charles Pathe kısa süre de sinema alanında büyümüştür. Film çekmekle kalmıyor, çekim ve üretim malzemeleri ve ham filmler üretiyor ve filmleri banyo ettirmek için atölyeler kurarak, her yanda stüdyolar oluştuyordu. Böylelikle kendi filmlerini çekiyor ve filmlerini dağıtımını gerçekleştiriyordu. (Gerard, 2008; 20).

Charles Pathe sinema tarihinde başarılı olmuştur.1908 yılında 1. Dünya Savaşı öncesine kadar, film konuları genellikle hep tiyatrodan uyarlanmıştı. Bunun nedeni ise edebiyat çevreleriyle aristokratlar arasında sinemayailgi uyandırmaktı. Böylelikle Fransız tiyatrosuna ait oyunların filmleri çekilmiştir.Filmle alınan tiyatro devri ardından sine-roman modası başlamıştır. Genellikle sineromanfilmleri polisiye ve güldürü olarak gündemdeydi. Böylelikle sinemanın bütünolanaklarını keşfeden ve bir yandan Fransız komedi ustalarının yaratıcılığını ön plana çıkmış ve Fransız Komedi Sineması dünyada üstünlüğünü kabul ettirmişti (İhtiyar, 2010; 45).

Bu yıllarda sinema her yerde gelişmiştir. Danimarka, İsveç ve İtalya bunların başında gelmiştir. Birleşik Devletlerde ise, en iyi yönetmenler ve etkileyici sahne denemeleri ile başarılı uzun metrajlı filmler çevirmiştir. 1. Dünya Savaşı sırasında ise Fransız Sineması gerilemesine yol açmıştır. Birleşik Devletleri'nin birinci sıraya oturmasına neden olmuştur.

Avrupa’da oluşan Bağımsızlar Grubunun en iyi yönetmenler, oyuncular, iyi işlenen uzun metrajlı ve gösterişli filmler çevrilmeye başlamıştır. Böylelikle 1914 yılın da 200 nüfuslu, küçük bir yerleşim birimi olan Holloywood’ da şirketler kurulmaya başlamıştır.

O dönemde sinemanın en büyük üç yapımcısı olan Aitken, Adam Kessel ve Charles Bauman üç ayrı şirket kurmuşlardır. Üç büyük yapımcı, üç farklı türü aralarında adil olarak paylaşmışlardır. Aitken Western Bauman belgesel, Kessel ise komedi film türleri olarak aralarında paylaşmışlardır. 1915-1917 tarihleri arasında üç yılda üç koldan 400’den fazla uzun metrajlı filmler çekmişlerdir. Birleşik Devletler, İngiltere’de 4500’den fazla sinema denetleme durumuna gelmiştir. Bu yapım şirketlerin yaşamı kısa sürmüştür, ama bir çok alanda film çekerek, Amerika’yı sinema dünyasında birinci sıraya oturtmayı başarmışlardır(Hayes, 2010; 78).

MackSennett ise komedide büyük ustaları keşfetmişti. Bunlar Ben Turpin ‘‘Şaşı’’ ‘‘Şişko’’Fatty, ve ‘‘hiç gülmeyen adam lakabı ile Denizci , Buster Keaton, ‘‘bakalit gözlüklü’’ Harold Lloyd, Harry Langdon ve melon şapkalı, küçük bıyıklı, bol paçalı pantolonu ve elin den hiç eksik olmayan bastonu ve unutulmaz sersem tavuk yürüyüşü ile ölümsüz küçük adamı, Şarlo’yu yaratan ve yavaş yavaş Sennett’in yerini alan Charlie Chaplin’dir.

MackSennett (1880 – 1960)

Kanada asıllı olan Mack Sennett; Akademi Ödülü sahibi ABD’li yönetmen, yapımcı, aktör, senaryo yazarı ve besteci olarak birçok yöne sahiptir. Amerika’nın güldürü sineması ile ilgilenen ilk kişidir. Ayrıca Griffith yanında çalışmıştır.

Mack Sennett rejisör ve yapımcı olarak çalıştığı yıllarda 1500’e yakın film çekmiştir. Komedi sinemasına birçok oyuncu kazandırmıştır. Örnek olarak; Şişko karakteri ile tanınan, Fatty, ‘‘Şaşı’’ karakteri ile Ben Turpin, İrikıym karakterini canlandıran ,Chester Conklin, taş yüz Buster Keaton, akrobat Harold Lloyd, Şarlo’nun sevgilisi Mabel Norman, Harry Langdon’dur.

Mack Sennett ise filmlerinde dönemine uygun mayolar giymiş, güzel ve genç kızları plajlarda boy gösterterek, filmlerde ilk defa cinsel çekiciliği kullanan ilk film yapımcısı ve yönetmen olmuştur.

Doğal oyunculuga her zaman önem veren Mack Sennett; sadece filmde bir sarhoş sahnesi var ise, oyuncunun hiçbir zaman içki almasına izin vermezdi. Genellikle filmleri doğaçlama çekerek senaryosuz olarak çekerti. Kendisi genellikle sekiz değişken yazar grubu ile çalışırdı. Sennett filmlerinde ‘‘gülüt’’ler zıtlık taşıdığı sürece güldürürdü. Şişmanın zayıfla, kısıanın uzunla, sarışının esmerle çelişmesine, dışsal özelliklere dikkat edilirdi. Sennett için madem bir düşme komikti, o halde beş düşme daha komik sayılırdı. Ancak Sennett’in yerinde saymadığı kabul edilmelidir. Sonraları, başlangıçtaki filmlerinde görülen çılgın ve kaotik tartımı yavaşlamış, gözle görülür bir düzen duygusu oluşturduğu filmler yapmıştır. Bu tür filmlerin ilk örneği ‘‘Tillie’s Punctured Romance’’ (1914), gösterilebilir (Kaynak: Komedi ve Güldürü Sineması ve Chaplin).

Mack Sennett genellikle sessiz filmlerin adamı olarak tanınırdı. Film çekmeyi ise daha sonraları bırakmıştı. Çünkü art arda göseterilen politika, savaş filmleri ve çizgi filmlerin tutulmasıyla Sennett’i tamamıyla sinemadan uzaklaştırmıştı.

Fotoğraf 1:MackSennett ve Charlie Chaplin

Kaynak:<http://devfilmsanat.com/wp-content/uploads/Thomas-H.-Ince-Mack-Sennett-and-D.-W.-Griffith.jpg>

Charlie Chaplin Ve Sinemaya Yönelişi

Charlie Chaplin 16 Nisan 1889 yılında Londra’da doğmuştur. Chaplin’in annesi tiyatrocu olduğundan dolayı, tiyatro ile iç içe büyümüştür. İlerleyen zamanlarda Chaplin’in annesinin psikolojik tedavisi için hastaneye yatmasından dolayı Chaplin ve abisi yetimhanede büyümüştür.Chaplin’in yalnız bir çocukluk geçirmesi, sahnelediği karakterler üzerinde büyük etki yaratmıştır. Daha on yedi yaşındayken Chaplin katıldığı bir tiyatro topluluğunda kendisini iyi bir pandomim oyuncusu olarak yetiştirmiştir. Mack Sennett, Chaplin’i ‘A Night in a English Music Hall’ adlı bir skeçte, sarhoşu canlandırmasını izledikten sonra, ilk film sözleşmesini teklif etmiştir.

İlk başlarda Chaplin başarısız olsa da, yarattığı Şarlo tiplmesi ile bütün ilgiyi üstüne çekmiştir. Chaplin oynadığı ve yarattığı karakterlerle ilgisini çeker, çok geçmeden yapımların bütünü ele alarak, komedi filmlerinde güldürürken düşündürmeyi başarmıştır. 1914 ve 1916 yılları arasında oynadığı filmlerde Sennett’le yaptığı sözleşme bittikten sonra, yüksek bir ücretle Essanay’a geçmiştir.

1915 yılında yaptığı Sersemi filminde hüznü bir hikayeyi başarı ile canlandırmıştır. Chaplin için sinemada yönünü ve tarzını belirlediği bir geçiş dönemi olmuştur.1919 yılında ise Mary Pickford, Douglas Fairbank ve Griffith ile birlikte United Artist kurmuştu. Ticari ve sanatsal açıdan oldukça başarılı olmuştu. İzleyici genellikle alt sınıflara ve çocukların oluşturduğu bir kitleydi. İlk uzun metraj filmi olan The Kid büyük ilgi görmüştür. Ardından sırası ile The Golden Rush ve The Sircus filmlerini yaptı. The Sircus filmi ile Oscar Özel ödülü kazanmıştır.Chaplin uzun yıllar boyunca sesli sinemaya karşı çıkmıştır, çünkü sesin pandomime aykırı duracağını düşünmüştür. Fakat düşüncesine karşı çıkarak ilk sesli filmi City Lights, ardından Modern Times filmlerini çekmiştir.1940 yılında yaptığı Dictator filmi ile nazizm ve faşizmle dalga geçmiştir. Bu film aynı zamanda Şarlo tiplmesinin sonu

olmuştur. Bundan sonra çektiği Mosyo Verdu filmi ile tutucu çevrelerden büyük tepki almıştır.

Chaplin politik nedenlerden dolayı kırk iki yıl boyunca yaşadığı Amerika’da vatandaşlık hakkı tanınmamıştır. 1972 yılında ikinci kez özel Oscar Özel ödülünü ‘hareketli resmin yirminci yüzyıl sanat’ biçimi olmasındaki katkılarından dolayı verilmiştir. 1975 yılında ise Kraliçe Elizabeth’den Sir ünvanını almış, 1977 yılında ise İngiltere’de hayatını kaybetmiştir (Hayes, 2010; 80).

Charlie Chaplin’nin Sessiz Sinema Tutkusu

Zaman ve teknoloji ilerledikçe, sinema dünyası artık sessiz olmaktan çıkmış, karakterler artık duygu ve düşüncelerini pantomim sanatını kullanmalarına gerek kalmadan iletişime konuşarak devam ediyorlardı.

Charlie Chaplin ise bu gelişmeyi sevmemiş ve sesli film ile ilgili düşüncesi, dünyanın en eski sanatı olan pantomim sanatını berbat etiklerini ve suskunluğunu nice güzelliğini yok ettiğini ve yarattığı karahamlar konuştuğu anda eski etkisi olmayacağını açık bir dille söylemiştir.

Charlie Chaplin filmlerinde suskun olmaya tercih etmiştir. Çünkü karakterleri konuştuğu anda Chaplin mimiklerini kullanmayarak, sıradan bir karakteri canlandırdığını hissetmiştir.

Charlie Chaplin yine bir sesli film çekmiştir. İlk çektiği sesli film ise Şehrin Işıkları ardından ise 1936 yılında Modern Zaman filmidir. Fakat bu filmde fazla konuşma görülmemekle birlikte Şarlo karakteri de konuşmamaktadır. Chaplin bu filmi çekmedeki amacı ise, konuşmadan vazgeçilebileceğini kanıtlamak ister ve senaryonun sözlerini alaya alarak jest ve mimikle anlatıma yakın, anlaşılmaz bir dil biçimine sokar.

1940 yılında Büyük Diktatör adlı filminde ise Şarlo karakterini konuşturmuştur. Filmde ise Şarlo karakteri değişmiştir. Bütün düşüncelerini açık ve net bir şekilde anlatmaktadır. Böylelikle Şalo karakteri sadece jest ve mimikler ile düşüncesini anlatan bir kişi değildir.

Charlie Chaplin’in sessiz film seçmesindeki en önemli başka neden ise, Şarlo karakterinin kişiliğine bağlı olarak bir konuyu anlatması basitliğe dayanmaktadır. Şarlo karakteri sessiz olmasının nedeni sesi, vücut diliydi, yani jest ve mimikleriyle ve pantomim sanatını kullanarak derdini ya da düşüncesini açık bir şekilde anlatıyordu.

Fotoğraf 2: Charlie Chaplin kamera arkasında

Kaynak: <http://www.filmlervekitaplar.com/wp-content/gallery/kamera-arkasi/the-gold-rush-charlie-chaplin.jpg>

Şarlo Karakteri

Şarlo karakteri ve ortaya çıkışı

Charlie Chaplin ilk filmlerinde Şarlo karakterini bir İngiliz zengini gibi giydirerek kullanmıştır ve giysi ile Şarlo; Şarlo Dansör, Mabel Direksiyonda, Şarlo ile Fatti Bombacı gibi filmlerinde kullanmıştır. Fakat istenilen başarı elde edilmeyince yeni bir karakter arayışı içine girmiştir.

Charlie Chaplin; değişik kostüm parçalarını bir arada kullanarak, Şarlo Kendinden Memnun adlı filminde ana görünüşü hemen hemen ilk olarak görülmüştür. Daha sonraki filmlerinde Chaplin arkadaşlarından ödünç aldığı kıyafetlerle kendine özgü bir karakter yaratmıştır. Bu kostüm Chaplin'in Londra sokaklarında hatırladığı melon şapkalı, düşük belli bol pantolonlu karakterlerden esinlenerek Şarlo tiplerini tam olarak seyirciye izletmiştir.

Bu giysilerin Chaplin için insanlar üzerindeki etkisini şu şekilde dile getirmiştir. “Bu giysi sokaktaki adam anlayışının anlatımında bana yardımcı oluyor. Bununla her hangi bir insanı yada doğrudan doğruya kendimi anlatıyorum. O çok ufak melon şapka soylu görünme çabasıdır. Çok düğmeli dar ceket, baston ve tüm jestler canlılık, gösteriş ve kibarlık izlenimi vermeye çalışır. Dünyaya kahramanca karşı çıkmaktır, bir anlamda blöf yapmaktır ve sokaktaki adam bunu bilir ve kaderi yüzünden kendi kendine biraz da acır, acıyabilir.” Charlie Chaplin'in bu açıklamasından da anlaşıldığı üzere Şarlo tipleri; kendi ile alay eden ve acıyan bir karakter olduğu anlaşılmaktadır.

Charlie Chaplin Şarlo karakterini yaratırken birçok gördüğü, yaşadığı olaylardan etkilenecek çıkarmıştır. Londra'da olduğu zamanlar birçok İngiliz'in karakterinden yararlanarak çıkmıştır ve Chaplin'in gençlik yıllarında canlandırdığı tipler de esin kaynağı olmaktadır. Örnek olarak Charlie Chaplin'in ustası olan Max Linder he zaman şık

giyinen, kibar bir kişiliğe sahipti. Bir başka etkisi altıda kaldığı tiplere ise Little Tich karakteridir. O da avare bir adam kılığındaydı. Eski bir pantolonu, uzun ayakkabıları vardı. Bir başka etken ise Max Sennett'in yanında çalıştığı dönemlerde, kendini kabul ettirme dönemi geçirdi. Max Sennett yanında çalıştığı zamanlarda o grubun zorlamalarına ve onların çalışma stillerine karşın Chaplin daha yavaş, daha ölçülü, kendi becerilerine daha uygun düşen bir tempo istiyordu. Tanıdığımız Şarlo Karno Topluluğunun pantomimcisinden belli oranda farklıdır ve "Amerikan"laşırken Chaplin, Sennett arasının yarışma kabul etmez ritminden de bir şeyler kazanmıştır.

Şarlo karakterini ise filmlerde genellikle fakir ve çaresiz tipi canlandırmıştır. Hayatın tüm zorluklarına rağmen, hayat ile alay ederek kendini mutlu etme çabasındadır. Mizah onun hayatındaki en önemli savunma mekanizması olarak görmektedir. Gerçeklerden kaçarak, zenginlerle ve kötü güçlere karşı bu şekilde hayata ve insanlara karşı durmaktadır.

Şarlo karakteri işe geç kaldığı zaman arkasını dönüp, tekmeyi beklemesi ve uzun ayakkabılarını eli ile sürüyerek, yataktan kalktığını diğer karakterlere inandırmaya çalışması hayatı ve diğer karakterleri nasıl alaya aldığı örnekler içinde gösterebilir. Şarlo karakteri her zaman harcanan bir karakter olarak karşımıza çıkmıştır. Fakat sonunda yine intikamını kötü bir şekilde değil öç alacağı karaktere şakalar yaparak ve alay ederek intikamını alır.

Disiplinli olmayı bir türlü beceremez. Kendinden daha güçlü karakterlerin karşısında, olayları kendi aleyhine döndüremez ve o güçlü karakter karşısında teslim olur. Adaletle hasret kalmış bir karakterdir. Çektiği sıkıntıları, başka karakterlerini yaşadığına tanık olduğu zaman, onlara yardım etmek için her türlü tehlikeye atılmaya hazırdır. Sinema onunla bir asil havası bulmuş: vatansız, avare tipi onunla ıstırapın trajedisinin odak noktası olmuştur.

Şarlo filmleri sonu genellikle hüznü bir şekilde bitmek üzereyken, sorunundan ya da umutsuzluğunu yendikten sonra eski neşesine geri dönerek, seyircilere mutlu bir şekilde veda eder.

Fotoğraf 3:The Kid filminden bir kare

Kaynak: <http://t24.com.tr/haber/sarlonun-bastonu-ve-sapkasina-rekor-fiyat,217798>

Şarlo Karakterinin İncelenmesi ve Diğer Karakterler İle İlişkileri

Şarlo karakteri birçok rol üstlenmiştir. Yeri geldiği zaman, baba, çocuk ruhlu adam ya da şakacı bir karakteri canlandırmıştır. Fakat filmlerini incelediğimiz zaman işçi ve işçilerin çalışma koşullarını ele almaktadır.

Şarlo karakteri her işte çalışmaktadır. Yeni bir yer bulduğu an çalışmakta ve çalışmakta olduğu işte mutlu olmaya çalışmaktadır. Charlie Chaplin genellikle Şarlo karakterini işçi olarak bize göstermesindeki amaç, işsizliğin, görünmez sorunlarının en alta itildiği göçmenlerin vurduğu anlatmaya çalışmaktadır.

Şarlo karakteri genellikle berduş olarak gözükmektedir fakat berduş biri değildir. Çünkü işsiz kaldığı an iş aramaktadır. Buda göçmenlerin, hayatta kalma mücadelelerinde her daim iş bulmaya zorunda olduklarını vurgulamaktadır.

Şarlo her zaman çalıştığı yerlerde sakar ve işleri yüzüne gözüne bulaştıran olarak görülmektedir. İşveren tarafından sömürülür ve Şarlo'nun iyi niyetini kullanmaya çalışırlar. Bundan dolayı Şarlo karakteri bir işe girdiği zaman, korkarak girmektedir. Çünkü yine patron tarafından kullanılacağı bilmektedir. Bundan dolayı çalıştığı yerden nefret eder ve bağlanmaz. Buda neden çok sık iş değiştirdiğini göstergesidir.

Göçmen Şarlo Karakteri

Şarlo karakteri Amerika'ya göç eder ve Amerika'nın birçok göçmen tarafından bir sürü olanağı olan bir ülke olarak simgelemektedir. Charlie Chaplin içinde durum aynıdır. Çünkü oda Amerika'ya göç eden birisidir. 1912 yılında New York'a geldiği zaman Mack Sennett'in yanında çalışmaya başlar ve böylelikle Amerika sinemasına adım atmış olur.

Bu evrelerden geçerken birçok zorlukla karşılaşır. Şarlo'da göçmen olarak birçok zorluklarla karşılaşır. Buda Charlie Chaplin'in hayatından kesitler görülmektedir.

Şarlo Karakteri ve Aşkları

Charlie Chaplin'in babası, Chaplin 3 yaşındayken annesi ve babası ayrılmış, babasını bir daha görmemiştir. Annesinin yaşadığı bu kötü olaya daha küçük yaşta şahit olmuştur. Buda küçük yaşta bir çocuğun baba kavramını bilmeden büyümesi ve baba yokluğunun yol açtığı psikolojik durum ile annesine olan bağlılığı bu durumdan anlaşılmaktadır.

Charlie Chaplin'in aşka olan düşkünlüğünü bilinmektedir. İlk aşkı ise kendisi gibi bir oyuncu ile birlikte olmuştur. Dört kere evlenmiş ve kendinden yaşça küçük bayanlar ile evlilik yapmıştır. Buradan da anlaşıldığı üzere Chaplin, Şarlo karakterini yaratırken, kendi hayatından kesitler görülmektedir.

Şarlo karakterinin aşka olan düşkünlüğünü bir çok eleştirmen ve yazar Don Juan karhamına benzetilmiştir. Şarlo'nun aşkında; cinsel duygularına dayalı değildir, sadık, vefakar ve sevdiği kadına karşı her zaman koruyucu bir aşıktır.

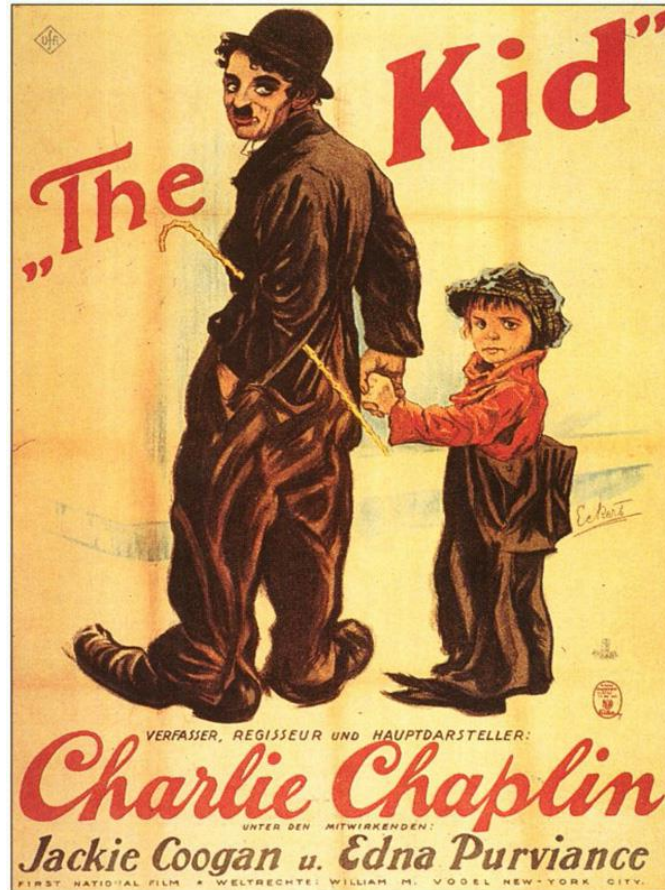
Şarlo ve babalık

Şarlo karakteri evli ve baba olduğunu filmlerde çok az görülmektedir. Çünkü Şarlo karakteri çocuklardan pek fazla hoşlanmamaktadır. The Kid filminde ise, Şarlo karakteri her ne kadar çocuklardan pek fazla sevmesede bir çocuğu evlatlık alır.

Şarlo karakterinin bu çoğunun evlatlık almasının sebebi ise, yine Charlie Chaplin'nin çocukluğuna dayanmaktadır. The Kid filmin bir sahnesinde Şarlo karakteri ve evlat edindiği çocuk tavan arasında saklanmaktadır. Bu olay Charlie Chaplin' nin gerçek hayatından bir kesiti yansıtmaktadır. Şarlo karakteri ise çocuklara, sevecen, korumacı, yardımsever ve hoş görülü bir baba olarak davranmaktadır. Fakat başkasının çocuğu söz konusu olduğu zaman işler değişmektedir. Örnek olarak, 1928 yılında yayınlanan The Circus adlı filmde, şık giyimli bir baba kucağında olan çocuğun elinden gizlice yiyeceğini alır ve yer, çocuğu ağlatmaktadır.

Şarlo karakteri ise, zengin çocuk, anne ve babalardan pek fazla hoşlanmaktadır. Çünkü zengin çocukların şımartılması, her istediğinin olması ve durumu iyi olmayan çocuklara haksızlık olarak görmektedir.

Charlie Chaplin'in filmlerinde çocuk karakterinin bu kadar fazla kullanmama sebebi ise, çocukluk yıllarında geçirdiği zor anları, çektiği sıkıntıları ve yalnızlığı hatırladığı için tahmin edilmektedir.

Fotoğraf 3:TheKid filmin afişi

Kaynak:<http://tr.web.img2.acsta.net/pictures/bzp/01/2255.jpg>

Sonuç

Charlie Chaplin hayatı boyunca her zaman mücadelelerle uğraşmıştır. Çocukluğundan itibaren duygusal boşluklar yaşamış ve aşkı, sevgiyi arayan bir kişi olmuştur. Bunun nedeni ise, küçük yaşta abisinin ve kendisinin çocuk bakım evine götürülmeleri başlamaktadır. Oyuncu olan annesi ise, eşi tarafından terk edildiği zaman bunu kendisine yedirememiş ve psikolojik olarak rahatsızlanarak hastaneye kaldırılmıştır.

Tiyatroya ilk başladığı zamanlarda kendisi gibi oyuncu olan ilk sevgilisini kaybetmiş ve hayatında her zaman ona benzeyen bir kadın aramıştı. 4 evlilik yapan Chaplin en sonunda dördüncü eşinde mutluluğu yakalamıştır.

Filmlerinde her zaman gençliğinde yaşamış olduğu duygusal boşlukları ekrana getirerek, seyircisi ile paylaşmıştır. Belki de halk tarafından sevilmesinin nedeni bu olarak gösterebilir. Şarlo karakteri ise, Charlie Chaplin'nin hayattan bir kaçış noktası olarak gösterilebilir. Şarlo karakteri ise, bahsettiğimiz gibi her zaman fakirin yanında ve hayat ile dalga geçen bir karakterdir. Buda çektiği filmlerinde görülmektedir.

Şarlo karakteri ise, Charlie Chaplin'nin hayattan bir kaçış noktası olarak gösterilebilir. Şarlo karakteri bahsettiğimiz gibi her zaman fakirin yanında ve hayat ile dalga geçen bir karakterdir. Charlie Chaplin'in filmleri hala günümüzde izlenmekte ve beğenilmektedir.

KAYNAKÇA

Betton Gerard (2008) *Sinema Tarihi*

Hayes Kevin J. (2010) *Charlie Chaplin İstanbul Argo Kitaplığı Yayınevis*.7-10

Tezler

İhtiyar Ali (2010) *T.C. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sinema-Tv Ana sanat Dalı Yüksek Lisans Tezi Sessiz Sinemada Anlatım Yöntemleri 'LAL' 's*.44- 4

Ünsal Şuayip (2006) *Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sahne Sanatları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Geçmişten Günümüze "Soytarılık" Kavramının Tiyatroda Yansıması*

Makaleler

Gençöz Faruk, *Sinema ve Psikoloji*

Ketenci Taşkiran, *Chaplin'in Gözlerindeki şaşkınlık: Postmodern Akıl Eleştirisi Üzerine*

Sever Can, *Sinema ve Şiddet*

Orhan Kamil, *"Modern Zamanlar" Filmi ve Dönemsel Bir Çalışma İlişkileri Yorumlaması*

İnternet Kaynakları

<http://www.belgeler.com/blg/fnf/komedi-gulduru-sinemasi-ve-chaplin> (20 Nisan 2013)

<http://www.belgeler.com/ara?s=charlie+chaplin> (20 Nisan 2013)

http://tr.wikipedia.org/wiki/Sessiz_film#Tarih.C3.A7e (20 Nisan 2013)

<http://devfilmsanat.com/wp-content/uploads/Thomas-H.-Ince-Mack-Sennett-and-D.-W.-Griffith.jpg> (03 Mart 2014)

<http://www.filmlervekitaplar.com/wp-content/gallery/kamera-arkasi/the-gold-rush-charlie-chaplin.jpg> (03 Mart 2014)

<http://t24.com.tr/haber/sarlonun-bastonu-ve-sapkasina-rekor-fiyat,217798> (03 Mart 2014)

<http://tr.web.img2.acsta.net/pictures/bzp/01/2255.jpg> (03 Mart 2014)